

**Короткий опис навчальної дисципліни (анотація)
для каталогу вибіркових навчальних дисциплін**

«Основи травмафокусованої психотерапії»

(назва вибіркової навчальної дисципліни)

Спеціальність	225 Медична психологія
Освітній рівень	магістр
Термін вивчення(курс)	4 курс
Форма навчання	очна
Кафедра	психології та філософії

Короткий зміст дисципліни: мета навчальної дисципліни - формування в студентів цілісної системи знань і вмінь із використанням принципів травмафокусованої психотерапії для концептуалізації випадку осіб із пост-травматичним стресом (ПТС), а також технік інтервенцій, дотримання деонтологічних основ терапевтичної практики, етики клінічних досліджень та психологічного консультування, виховання загальнолюдських цінностей.

Травмафокусована психотерапія – сучасний метод лікування в психотерапії, який ґрунтується на новій регуляції мозкової активності, а також тілесних і емоційно-афективних зв'язків. Метод є глибоко психологічним та служить для опрацювання хронічних больових синдромів, а також травматичного та соціального стресу. Травмафокусована психотерапія є одним з важливих елементів у професійній підготовці та професійній діяльності фахівця лікаря-психолога.

Основні завдання дисципліни «Основи травмафокусованої психотерапії»:

- сформуувати у студентів систему психологічних знань про метод травмафокусу;
- оволодіти основними категоріями та поняттями травмафокусованої психотерапії;
- ознайомити з принципами дії травмафокусу;
- засвоїти знання щодо основних теоретичних позицій травмафокусу, терапії болю з фокусом болю;
- ефективно використовувати арсенал когнітивних і поведінкових технік відповідно до специфіки індивідуального клінічного випадку з пост-травматичним стресом (ПТС);
- сформуувати навички застосування травмафокусу у психотерапевтичній практиці;
- використання міжнародних протоколів із дотриманням етики клінічних досліджень і клінічної практики;
- надати широту методів та технік здійснення психотерапевтичної допомоги у травмафокусованому підході.

Результати навчання:

здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії; пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність приймати обґрунтоване рішення; порівнювати феноменологію захисних механізмів; розрізняти рівень функціонування й тип організації особистості; визначати поняття «сепарації-індивідуалізації»; враховувати значимість емпатії та помірної фрустрації в лікарській діяльності; здатність формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати

власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника; здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем особистості; аналізувати та враховувати психологічні феномени в майбутній лікарській практиці; враховувати складність та невіддільність позасвідомих процесів у структурі життєдіяльності особистості в суспільстві; здатність узагальнювати психологічні вимоги до професійно важливих якостей фахівця, спираючись на отримані знання; відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку; демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Після вивчення курсу студенти повинні **знати**:

- особливості становлення та розвитку травмафокусованої психотерапії
- основні категорії, поняття й напрямки розвитку сучасної травмафокусованої психотерапії
- предмет, метод й місце травмафокусованої психотерапії в системі психологічних наук
- основні принципи, релевантні поняття для психотравми (пост-травматичний стресовий розлад, тривалий травматичний стрес, вторинна або вікарна травма, моральна травма)
- травмо-фокусовані техніки для подальшого використання їх у професійній діяльності
- зміст концептів, принципів та технік травмафокусованої психотерапії

Після вивчення курсу студенти повинні **вміти**:

- визначати основні поняття та категорії травмафокусованої психотерапії;
- визначати специфіку травмафокусованої психотерапії як науки, розкривати його сутність, відмінності від інших психологічних і психотерапевтичних напрямків;
- характеризувати прикладні основи роботи травмафокусу;
- розкривати поняття фокус болю;
- розкривати роль та значення дихання для стабілізації страху, стресу та болю.;
- визначати нейробіологічні зв'язки між виникненням і опрацюванням стресу в мозку
- застосовувати метод біографічної історії болю.
- усвідомлювати алгоритми симптоматичного лікування болю.
- вміти застосовувати техніки доступу за допомогою травмафокусу
- аналізувати клінічні випадки клієнтів з гострим та хронічним болем
- знати метод фокусу болю, техніку felt sense.
- апелювати результатами сучасних досліджень у травмафокусі.
- узагальнювати психологічні вимоги до професійно важливих якостей фахівця, спираючись на знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни;

Орієнтовний перелік тем навчальних занять (лекцій, практичних):

1. Поняття, історія та передумови травмафокусу
2. Метод травмафокусу. Принципи дії травмафокусу
3. Покази та протипокази травмафокусу.
4. Загальна психотравматерапія. Поняття психотравми.
5. Основні терапевтичні позиції в травмафокусі
6. Нейробіологічні зв'язки між виникненням і опрацюванням стресу в мозку
7. Процедура в травма-фокус терапії
8. Стабілізаційні техніки, які використовують в травмафокусі
9. Техніки доступу за допомогою травмафокусу
10. Терапія болю з фокусом болю
11. Фокус болю: техніка felt sense для опрацювання історії болю
12. Провідні дослідження психотерапії болю у хворих на хронічний біль

Перелік компетентностей, здобуття яких буде забезпечувати навчальна дисципліна:

Загальні компетентності

- ЗК 1. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.
- ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел із застосуванням інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані та фахові рішення.
- ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 11. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Фахові компетентності:

- ФК 1. Здатність до збирання та критичного опрацювання, аналізу та узагальнення медичної та психологічної інформації з різних джерел.
- ФК 2. Здатність узагальнювати інформацію щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань.
- ФК 3. Здатність встановити психологічний контакт із пацієнтом із метою подальшого формулювання повного функціонального діагнозу та/або діагностичного формулювання, в т.ч. реєстр-синдрому з урахуванням оцінки фізичного, психічного розвитку, клінічного діагнозу та диференційної діагностики.
- ФК 4. Здатність до вибору оптимальних методів проведення та аналізу клінічної / психологічної діагностики пацієнта.
- ФК 6. Здатність до планування, організації та здійснення психологічного дослідження, використання валідного і надійного психодіагностичного інструментарію, інтерпретації отриманих результатів, розробка психологічних заключень та рекомендацій.
- ФК 7. Здатність до визначення обсягу, порядку та характеру заходів надання медико-психологічної допомоги з урахуванням вікових, гендерних, культуральних, особистісних та інших індивідуальних особливостей пацієнтів.
- ФК 8. Здатність до здійснення медико-психологічних інтервенцій.
- ФК 10. Здатність надання медико-психологічної допомоги, в т.ч. екстренної при психоемоційному стресі, життєвих кризах, суїцидальних намірах: розпізнавання випадків, що потребують невідкладної психологічної допомоги і вибір тактики надання допомоги.
- ФК 11. Здатність до діагностики невідкладних станів, визначення тактики і надання екстренної та невідкладної медичної допомоги.
- ФК 12. Здатність до практичного застосування психологічного впливу, проведення психологічного консультування, психокорекції та психотерапії.
- ФК 15. Здатність до здійснення психологічної реабілітації населення.

Перелік науково-педагогічних (педагогічних) працівників, які забезпечуватимуть проведення навчальної дисципліни:

Глущенко Микита Олексійович – викладач кафедри психології та філософії
Дарійчук Матвій Дмитрович – викладач кафедри психології та філософії
Осипенко Вікторія Анатоліївна – кандидат психологічних наук, викладач
Любіна Любов Анатоліївна – кандидат психологічних наук, старший викладач.